

Financieel crisisplan Kring HPE - 2023

Inhoud

1.	Inleiding	2
1.1	Wat is een financieel crisisplan?	2
1.2	Waar moet een financieel crisisplan aan voldoen?	2
1.3	Wat zijn de uitgangspunten van dit financieel crisisplan?	2
2.	Financiële crisissituaties	2
2.1	Beschrijving crisissituatie op basis van dekkingsgraadontwikkeling	3
2.2	Nadere toelichting ontstaan crisissituatie en te nemen acties (doel crisisplan)	3
2.3	Signalering crisissituatie	3
3.	Beschrijving risico's	3
4.	Kritische dekkingsgraden	4
5.	Maatregelen	6
5.1	Toeslagverlening	6
5.2	Beleggingsbeleid	7
5.3	Korten van pensioenaanspraken en - rechten	7
6.	Overzicht beschikbare maatregelen	9
7.	Prioritering beschikbare maatregelen	9
8.	Evenwichtige belangenafweging	10
9.	Communicatie	10
9.1	Communicatie in geval van een crisissituatie	10

1. Inleiding

Het bestuur van Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds (Centraal Beheer APF) beschrijft in dit rapport het financieel crisisplan van Kring HPE.

1.1 Wat is een financieel crisisplan?

In een financieel crisisplan is vastgelegd hoe het bestuur handelt als het fonds in een crisissituatie komt. Het bestuur van Centraal Beheer APF is met het plan voorbereid op mindere tijden.

Bij het opstellen van het plan heeft het bestuur zeer nadrukkelijk aandacht besteed aan een evenwichtige belangenafweging van alle betrokkenen voor de situatie waarin maatregelen moeten worden genomen.

1.2 Waar moet een financieel crisisplan aan voldoen?

In de Pensioenwet (art. 145) en het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen (art. 29b) is beschreven waar een crisisplan aan moet voldoen. In het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen is opgenomen:

Een financieel crisisplan als bedoeld in artikel 145, tweede lid, van de Pensioenwet dan wel artikel 140, tweede lid, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling omvat in ieder geval:

- a) Een beschrijving van een of meer financiële situaties waarin het fonds niet aan de vereisten van het vereist eigen vermogen voldoet en gevaar loopt niet aan de vereisten van het minimaal vereist vermogen te gaan voldoen;
- b) Een beschrijving van een of meer risico's die naar het oordeel van het fonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie kunnen worden aangemerkt;
- c) Een beschrijving van de maatregelen die het fonds ter beschikking staan ter bestrijding van situaties als bedoeld in onderdeel a en artikel 145, tweede lid, onderdeel a, van de Pensioenwet dan wel artikel 140, tweede lid, onderdeel a, van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, waarbij wordt beschreven hoe het fonds deze maatregelen verwacht in te zetten;
- d) Een indicatie van het financiële effect van de inzet van de ter beschikking staande maatregelen;
- e) De berekening van het niveau van de beleidsdekkingsgraad vanaf welke naar verwachting vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten nodig zijn om te voldoen aan de vereisten ten aanzien van het vereist eigen vermogen; en
- f) Een beschrijving van de wijze waarop bij het inzetten van maatregelen op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met de belangen van de belanghebbenden van het fonds, waarbij wordt opgenomen hoe een vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten zal worden verdeeld en of, en zo ja hoe, deze zal worden gespreid.

In de navolgende hoofdstukken wordt op voorgaande punten ingegaan.

1.3 Wat zijn de uitgangspunten van dit financieel crisisplan?

Dit crisisplan is gebaseerd op de situatie per 30 september 2022. Dit betekent dat is uitgegaan van de dekkingsgraden en de rente van ultimo september 2022. Daarnaast is uitgegaan van het deelnemersbestand ultimo 2021, waarbij de kasstromen zodanig zijn geschaald dat de voorziening ultimo september 2022 resulteert. Voor de hoogte van de premie in het eerste jaar is aangesloten bij de verwachte premie 2023.

De vereiste dekkingsgraad ultimo september 2022 is gelijk aan 118,2%, de minimaal vereiste dekkingsgraad ultimo december 2021 is gelijk aan 104,0%.

Conform de uitvoeringsovereenkomst is bij Kring HPE (onder voorwaarden) sprake van een additionele storting bij een beleidsdekkingsgraad onder het MVEV en een herstellpremie bij een beleidsdekkingsgraad onder het VEV maar boven het MVEV. Uit de laatst uitgevoerde ALM-studie blijkt dat de kans op korten hierdoor nihil is. De maatregel van korten is in dit crisisplan wel opgenomen als uiterste noodmaatregel.

2. Financiële crisissituaties

2.1 Beschrijving crisissituatie op basis van dekkingsgraadontwikkeling

Het bestuur onderscheidt de volgende crisissituaties:

- Kring HPE komt terecht in een situatie van dekkingstekort (de beleidsdekkingsgraad daalt tot onder de minimaal vereiste dekkingsgraad)
- Kring HPE is niet in staat om zonder aanvullende maatregelen binnen de hersteltermijn uit reservetekort te komen (de actuele dekkingsgraad daalt tot onder de kritische dekkingsgraad)
- Kring HPE is niet in staat om zonder aanvullende maatregelen binnen 5 jaar uit dekkingstekort te komen.

In dit crisisplan wordt besproken welke acties kunnen worden ondernomen in een crisissituatie. Daarbij is eventuele directe communicatie richting stakeholders een belangrijk aandachtspunt voor het bestuur (zie hoofdstuk 9.1 “Communicatie in geval van een crisissituatie”).

2.2 Nadere toelichting ontstaan crisissituatie en te nemen acties (doel crisisplan)

Een daling van de dekkingsgraad die leidt tot één van de hiervoor vermelde crisissituaties kan door verschillende oorzaken ontstaan. Een geleidelijke daling van de dekkingsgraad leidt mogelijk tot andere directe actie dan een acute daling door een verstoring van de financiële markten door een onverwachte oorzaak. In dit laatste geval is mogelijk ook acute actie gewenst. Het bestuur hanteert dit crisisplan als uitgangspunt om te signaleren of en zo ja welke communicatie en/of acties benodigd zijn.

2.3 Signalering crisissituatie

Het bestuursbureau is verantwoordelijk voor signalering van een crisissituatie en informeert hierover het bestuur, de raad van toezicht en het belanghebbendenorgaan direct na het ontstaan van de crisissituatie.

3. Beschrijving risico's

Risico's die kunnen leiden tot een financiële crisissituatie zijn met name de financiële risico's die leiden tot lagere dekkingsgraden. Het bestuur onderscheidt de volgende financiële risico's als risico's die naar het oordeel van het fonds kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie, zo als hiervoor vermeld, kunnen worden aangemerkt.

- Matching- / renterisico: het risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva (inclusief off-balanceposten) dan wel inkomsten en uitgaven in termen van rentevoet, rentetypische looptijden, basisvaluta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil.
- Marktrisico: het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels-)portefeuille.
- Kredietrisico: het risico dat een kredietnemer zijn afgesproken betalingen niet nakomt of dat de kredietwaardigheid van een kredietnemer afneemt, waardoor de kredietverstrekker financiële schade oploopt.

De hierboven genoemde risico's betreffen de financiële hoofdrisico's zoals deze zijn geformuleerd door het bestuur van Centraal Beheer APF. Voor een verdere verdieping van de onderliggende financiële risico's wordt verwezen naar het document 'Financiële risico's' van Centraal Beheer APF.

In principe kunnen alle situaties die leiden tot een (forse) daling van de dekkingsgraad worden aangemerkt als risico's die kunnen leiden tot een financiële crisissituatie. De risico's beperken zich hierbij niet tot enkel de financiële risico's. Zo kunnen risico's als politieke instabiliteit, terroristische aanslagen, (dreigende) oorlog, of de recente Corona crisis ook als risico's worden aangemerkt die kunnen leiden tot een financiële crisissituatie daar deze indirect leiden tot lagere dekkingsgraden. Hoe in dergelijke spoedeisende situaties wordt gehandeld, is beschreven in de 'Noodprocedure' die is opgesteld door Centraal Beheer APF.

4. Kritische dekkingsgraden

Het Centraal Beheer APF kent twee kritische dekkingsgraden. De eerste kritische dekkingsgraad is gedefinieerd als de dekkingsgraad waarbij herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad binnen 10 jaar zonder korten nog net mogelijk is.

Daarnaast is er een kritische dekkingsgraad gedefinieerd waarbij herstel tot aan de minimaal vereiste dekkingsgraad binnen 5 jaar zonder korten nog net mogelijk is. De beleidsdekkingsgraad ligt ultimo december 2022 naar verwachting hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. De termijn van 5 jaar is daarom nog niet ingegaan.

De genoemde kritische dekkingsgraden zijn een moment opname en dienen puur als indicatie van de kritische dekkingsgraad. De kritische dekkingsgraad is echter net als de actuele dekkingsgraad onderhevig aan fluctuaties. Indien nodig zal de kritische dekkingsgraad worden geüpdatet wanneer de ontwikkeling van de dekkingsgraad daartoe aanleiding geeft.

In bijlage A zijn de uitgangspunten van de navolgende berekeningen opgenomen.

Ultimo september 2022 gelden de volgende kritische dekkingsgraden:

- **Kritische dekkingsgraad om te herstellen tot de vereiste dekkingsgraad: 98,7%**
- **Kritische dekkingsgraad om te herstellen tot de minimaal vereiste dekkingsgraad: 95,8%**

De dekkingsgraadsjablonen behorende bij bovenstaande kritische dekkingsgraden zijn opgenomen in bijlage B.

De kritische dekkingsgraden zijn mede afhankelijk van de stand van de rente en het verwacht rendement. De volgende tabellen geven de kritische dekkingsgraden voor het herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad bij verschillende standen van de verwachte rente en het verwacht rendement. In het midden van de tabel staan de kritische dekkingsgraden ultimo september 2022.

Tabel 04.1 Kritische dekkingsgraden – herstel tot aan vereiste dekkingsgraad

Wijziging verwachte rente (%-punt)					
	-2%	-1%	0%	1%	2%
Wijziging verwacht rendement (%-punt)					
-2%	99,3%	107,3%	115,3%	- *)	- *)
-1%	91,6%	99,1%	106,6%	114,1%	- *)
0%	84,7%	91,7%	98,7%	105,8%	112,9%
1%	78,3%	84,9%	91,4%	98,2%	105,0%
2%	72,5%	78,7%	84,9%	91,2%	97,7%

*) Bij deze combinatie van rente en rendement is herstel zonder noodmaatregelen niet meer mogelijk, omdat de kritische dekkingsgraad hoger is dan de vereiste dekkingsgraad.

In de hiervoor vermelde tabel zijn de kritische dekkingsgraden ten aanzien van herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad weergegeven bij verschillende combinaties van parallelle verschuivingen van de rente en het rendement. Bijvoorbeeld: als zowel de verwachte rente als het verwacht rendement voor elke looptijd 1%-punt hoger is dan in de huidige situatie, dan kan bij het huidige beleid binnen 10 jaar nog hersteld worden tot de vereiste dekkingsgraad vanaf een dekkingsgraad van 98,2%, zonder inzet van noodmaatregelen zoals korten.

De ontwikkeling van de (kritische) dekkingsgraad naar de vereiste dekkingsgraad bestaat voornamelijk uit het effect op overrendement (zie hiervoor ook de tabellen B.1 en B.2). In de tabel is af te lezen dat een beweging naar links leidt tot een lagere kritische dekkingsgraad en een beweging naar rechts tot een hogere kritische dekkingsgraad. Zo geldt dat een daling van de rente (een beweging naar links in de tabel) en/of stijging van het rendement (een beweging naar beneden in de tabel) leidt tot een stijging van het overrendement (en dus een daling van de kritische dekkingsgraad).

Noodmaatregelen zoals korten moeten worden genomen als uit het herstelplan blijkt dat herstel tot aan de vereiste dekkingsgraad niet binnen 10 jaar wordt gehaald. De eerste korting is onvoorwaardelijk, de kortingen in latere jaren zijn afhankelijk van de situatie in die jaren en zijn daarmee voorwaardelijk.

Tabel 04.2 Kritische dekkingsgraden – herstel tot aan minimaal vereiste dekkingsgraad – termijn van 5 jaar

Wijziging verwachte rente (%-punt)					
	-2%	-1%	0%	1%	2%
Wijziging verwacht rendement (%-punt)					
-2%	96,0%	100,3%	- *)	- *)	- *)
-1%	91,7%	95,9%	100,1%	- *)	- *)
0%	87,7%	91,8%	95,8%	99,8%	103,9%
1%	83,9%	87,9%	91,7%	95,6%	99,5%
2%	80,3%	84,1%	87,9%	91,6%	95,4%

*) Bij deze combinatie van rente en rendement is herstel zonder noodmaatregelen niet meer mogelijk, omdat de kritische dekkingsgraad hoger is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

In de hiervoor vermelde tabel zijn de kritische dekkingsgraden ten aanzien van herstel tot aan de minimaal vereiste dekkingsgraad weergegeven bij verschillende combinaties van parallelle verschuivingen van de rente en het rendement.

Bijvoorbeeld: als zowel de verwachte rente als het verwacht rendement voor elke looptijd 1%-punt hoger ligt dan in de huidige situatie, dan kan bij het huidige beleid binnen 5 jaar nog hersteld worden tot de minimaal vereiste dekkingsgraad vanaf een dekkingsgraad van 95,6%, zonder inzet van noodmaatregelen zoals korten. Noodmaatregelen zoals korten worden pas genomen op het moment dat de beleidsdekkingsgraad daadwerkelijk 5 jaar lang onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt.¹ Noodmaatregelen zijn dus niet aan de orde als uit het herstelplan blijkt dat de beleidsdekkingsgraad zich naar verwachting 5 jaar lang onder het niveau van de minimaal vereiste dekkingsgraad bevindt. Zodra de beleidsdekkingsgraad 5 jaar aaneengesloten onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt en de actuele dekkingsgraad aan het einde van die periode eveneens onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt, en kortingen dus genomen moeten worden, zijn de te nemen kortingen wel onvoorwaardelijk. De beleidsdekkingsgraad is ultimo december 2022 naar verwachting hoger dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. De termijn van 5 jaar is daarom nog niet ingegaan.

¹ Meer precies: een korting is noodzakelijk als de beleidsdekkingsgraad op zes opeenvolgende meetmomenten onder de minimaal vereiste dekkingsgraad ligt en de actuele dekkingsgraad op het zesde meetmoment lager ligt dan de minimaal vereiste dekkingsgraad, waarbij het meetmoment gerelateerd is aan het moment dat een herstelplan wordt opgesteld.

5. Maatregelen

Dit hoofdstuk gaat in op de beschikbare maatregelen. Per maatregel wordt beschreven wat het juridisch kader is, welke groepen door deze maatregel worden geraakt en wat het effect van de maatregel is op de financiële positie.

5.1 Toeslagverlening

Het bestuur streeft er naar om de opgebouwde pensioenrechten van de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden jaarlijks aan te passen op basis van de consumentenprijsindex voor alle bestedingen. Er wordt een toeslag verleend indien de beleidsdekkingsgraad per 31 oktober van het boekjaar zich boven de 110% bevindt. De eventueel toe te kennen toeslag wordt aan de hand van indexatieregels onder het FTK bepaald.

Hiervoor wordt echter niet gereserveerd en er wordt voor deze toeslagen geen premie in rekening gebracht.² De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. In een haalbaarheidstoets zal bezien worden welke toeslagambitie in een slecht weer scenario naar verwachting waargemaakt kan worden.

De hoogte van de toeslagen aan Deelnemers, gewezen partners, Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers vergt een jaarlijks bestuursbesluit.

In geval van een crisis kan het toeslaginstrument worden benut. Het achterwege laten van toeslagverlening heeft in potentie een groot positief effect op de ontwikkeling van de financiële positie. Door de restrictie van het toekomstbestendig indexeren is er alleen een impact als de dekkingsgraad zich boven de 110% bevindt. Bij een dekkingsgraad onder 110% vindt immers geen toeslagverlening plaats. Het besluit tot het niet verlenen van een toeslag raakt de deelnemers in hun koopkracht.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake toeslagverlening ligt bij het bestuur op grond van het pensioenreglement. Het belanghebbendenorgaan heeft een goedkeuringsrecht ten aanzien van het vaststellen en het wijzigen van het toeslagbeleid.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Gewezen Deelnemers
- Gewezen partners

Effectiviteit maatregel op financiële positie

- Laag indien er sprake is van een relatief slechte financiële positie
- Hoog indien er sprake is van een relatief goede financiële positie

De volgende tabel geeft nog inzicht in de koopkracht bij verschillende inflatiepercentages na 15 jaar.

² Ook is er sprake van aanvullende toeslagen. Voor deze aanvullende toeslagen wordt door de werkgever premie betaald. In het kader van dit crisisplan zijn deze aanvullende toeslagen buiten beschouwing gelaten. Het wel of niet verlenen van aanvullende toeslagen heeft immers nagenoeg geen effect op de financiële positie van de kring.

Tabel 05.1 Koopkracht na 15 jaar

Inflatie per jaar	0%	1%	2%	3%
<i>Met jaarlijkse toeslag</i>				
AOW na 15 jaar (gehuwden)	12.300	14.280	16.554	19.163
Pensioenuitkering na 15 jaar	10.000	11.610	13.459	15.580
Totaal pensioeninkomen	22.300	25.890	30.013	34.743
<i>Zonder jaarlijkse toeslag</i>				
AOW na 15 jaar (gehuwden)	12.300	14.280	16.554	19.163
Pensioenuitkering na 15 jaar	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal pensioeninkomen	22.300	24.280	26.554	29.163
Resterende koopkracht pensioen (zonder AOW) na 15 jaar	100%	86%	74%	64%
Resterende koopkracht totaal pensioeninkomen na 15 jaar	100%	94%	88%	84%

Uitgaande van een pensioenuitkering van € 10.000,- en een volledige AOW uitkering voor gehuwden, kan voor verschillende aannames van de inflatie het totale inkomen na pensionering worden afgelezen in de bovenstaande tabel. Eerst met een jaarlijkse toeslag volgens de prijsinflatie, daarna zonder. Bij een inflatie van 2% per jaar en een pensioenuitkering van € 10.000,- zal 88% van de koopkracht behouden blijven als er 15 jaar lang niet kan worden geïndexeerd.

5.2 Beleggingsbeleid

In geval van een financiële crisis kan het bestuur het beleggingsbeleid aanpassen. De oorzaken en gevolgen van een crisis op de beleggingen kunnen op voorhand zeer divers zijn. Aanpassing van het beleggingsbeleid verandert de financiële positie op dat moment niet. Wel kan het impact hebben op de te verwachten herstelkracht en de toeslagverwachting. Het is in beginsel niet toegestaan om in situatie van tekort risico's toe te voegen: het Vereist Eigen Vermogen mag niet toenemen door wijziging van het (beleggings)beleid.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het beleggingsbeleid ligt bij het bestuur. Het belanghebbendenorgaan heeft een goedkeuringsrecht ten aanzien van besluiten over het strategisch beleggingsbeleid.

Groepen die door deze maatregel worden geraakt

- Werkgever
- Deelnemers
- Pensioengerechtigden
- Gewezen Deelnemers
- Gewezen partners

Effectiviteit maatregel op financiële positie

- Aanpassing van het beleggingsbeleid heeft een beperkt effect. Bij het aanpassen van het beleggingsbeleid tijdens een crisissituatie mag het risico niet vergroot worden: het Vereist Eigen Vermogen mag niet toenemen door wijziging van het (beleggings)beleid. Dit geeft beperkte mogelijkheden binnen deze maatregel, of
 - Het beleggingsbeleid aanpassen door meer (rente)risico af te dekken, of
 - Door het verschuiven binnen de beleggingsportefeuille waarbij het risico niet toeneemt.
 Beide varianten leiden niet per definitie tot eerder herstel.

5.3 Additionele storting of herstelpremie

Bij Kring HPE is sprake van aanvullende afspraken, vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. In het geval de beleidsdekkingsgraad onder het MVEV is, vindt er een additionele storting plaats. Indien de beleidsdekkingsgraad onder het VEV maar boven het MVEV zit, is sprake van een herstelpremie.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het in rekening brengen van herstelpremies of een bijstorting om een korting te voorkomen ligt bij het bestuur op grond van:

- Uitvoeringsovereenkomst

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Werkgever

Effectiviteit maatregel op herstel

- Hoog

Voor een indicatie van de kans op aanvullende herstelpremies of additionele bijstortingen en de hoogte hiervan om tijdig uit een tekort te geraken verwijst het bestuur naar de meest recente ALM-studie.

5.4 Korten van pensioenaanspraken en - rechten

Een kring kan de uitkeringen en aanspraken uitsluitend korten als het niet mogelijk is om binnen de hersteltermijn uit een situatie van tekort te komen en als alle andere maatregelen (waaronder de additionele storting of herstelpremie) zijn ingezet om het herstel te bespoedigen. Het korten van de uitkeringen en aanspraken is dus een uiterste noodmaatregel en kan alleen ingezet worden om het benodigde herstel te bereiken.

Het bestuur zal in beginsel uitgaan van gelijke procentuele kortingen voor alle groepen deelnemers. Alleen in geval van zeer bijzondere omstandigheden, bijvoorbeeld een significante herstelopslag in de premie, zal het bestuur hier van kunnen afwijken. Een eventuele afwijking zal grondig door het bestuur gemotiveerd worden.

Uit de laatst uitgevoerde ALM-studie blijkt dat de additionele storting en herstelpremies ertoe leiden dat de kans op een korting nihil is.

Juridisch kader

De beslissingsbevoegdheid inzake het in rekening brengen van herstelpremies of een bijstorting om een korting te voorkomen ligt bij het bestuur op grond van:

- Pensioenreglement

Groepen die door deze maatregel kunnen worden geraakt

- Werkgever

Effectiviteit maatregel op herstel

- Hoog

6. Overzicht beschikbare maatregelen

In het voorgaande hoofdstuk is een overzicht van de beschikbare maatregelen gegeven. Andere maatregelen zoals het versoberen van de regeling of het aanpassen van de pensioenpremie zijn geen beschikbare maatregelen. Voor de beschikbare maatregelen geldt dat het bestuur beslissingsbevoegd is. Wel heeft het belanghebbendenorgaan bij het aanpassen van het beleggingsbeleid, het toeslagbeleid en ingeval van korten van uitkeringen en aanspraken goedkeuringsrecht.

Tabel 05.2 Overzicht beschikbare maatregelen

Maatregel	Belangengroepen	Effect op herstel	Beslissingsbevoegdheid
1. Lagere toeslagverlening	(Gewezen) Deelnemers Gewezen partners Pensioengerechtigden	- laag bij ongezonde financiële positie - hoog bij gezonde financiële positie	bestuur, indien het een wijziging van het toeslagbeleid betreft, na goedkeuring belanghebbendenorgaan
2. Beleggingsbeleid aanpassen	(Gewezen) Deelnemers gewezen partners Pensioengerechtigden Werkgever	afhankelijk van aanpassing	bestuur, na goedkeuring belanghebbendenorgaan
3. Aanvullende additionele storting of herstell premie	Werkgever	hoog	bestuur, na goedkeuring belanghebbendenorgaan
4. Kortten van uitkeringen en aanspraken	(Gewezen) Deelnemers gewezen partners Pensioengerechtigden	hoog	bestuur, na goedkeuring belanghebbendenorgaan

7. Prioritering beschikbare maatregelen

De beschikbare maatregelen zullen in de navolgende volgorde worden ingezet:

1. De toeslagverlening wordt verlaagd. Gegeven de indexatieregels onder het FTK vindt deze maatregel automatisch plaats binnen de financiële opzet.
2. Onderzocht zal worden of de crisissituatie aanleiding is om het beleggingsbeleid aan te passen. Hierbij zal het bestuur rekening houden met het feit dat het niet is toegestaan om risico toe te voegen aan het beleggingsbeleid in een tekortsituatie.
3. Om kortingen zoveel mogelijk te voorkomen zijn aanvullende aanspraken gemaakt in de uitvoeringsovereenkomst. Indien de beleidsdekkingsgraad onder het MVEV zit, vindt er een additionele storting plaats. Indien de beleidsdekkingsgraad boven het MVEV maar onder het VEV zit vindt er een herstell premie plaats.
4. De laatste in te zetten maatregel is het korten van uitkeringen en aanspraken.

8. Evenwichtige belangenafweging

Het bestuur streeft naar een evenwichtige belangenafweging van alle belanghebbenden. Bij de prioritering heeft het bestuur de volgende uitgangspunten gehanteerd in het kader van deze evenwichtige belangenafweging:

- Alle vijf groepen belanghebbenden (Deelnemers, Gewezen Deelnemers, gewezen partners, Pensioengerechtigden en Werkgever) dragen bij aan het herstel.

Het bestuur beseft daarbij dat de inschatting van de bijdragen van de vijf groepen (Deelnemers, Gewezen Deelnemers, gewezen partners, Pensioengerechtigden en Werkgever) lastig te maken is. Op totaalniveau is dit uiteraard wel te bepalen, op individueel niveau én in tijdsvolgorde is dit niet altijd goed mogelijk. Desondanks hanteert het bestuur wel het uitgangspunt dat alle vijf groepen belanghebbenden bijdragen aan het herstel. Per beschikbare maatregelen zijn de gevolgen als volgt:

- Alle Deelnemers, Gewezen Deelnemers, gewezen partners en Pensioengerechtigden krijgen te maken met het effect van een verslechtering van de financiële positie doordat toeslagverlening achterwege blijft. Dit beïnvloedt hun koopkracht in de loop van de tijd negatief. Pensioengerechtigden merken dit vanwege de ingegane uitkering, welke niet geïndexeerd wordt, als eerste.
- Als de beleidsdekkingsgraad onder het VEV zit, maar boven het MVEV dan vindt er een herstell premie plaats. Indien de beleidsdekkingsgraad onder het MVEV zit dan is er sprake van een additionele storting. De aanvullende bijstortingen komen voor rekening van de werkgever.
- Als het nodig is om te korten, zal het bestuur alle bovenstaande inspanningen meenemen om tot een zo eerlijk mogelijke verdeling van de korting van aanspraken en uitkeringen te komen tussen de verschillende belanghebbenden.

9. Communicatie

Dit crisisplan is een vaste bijlage bij de ABTN van Kring HPE. Centraal Beheer APF stelt het belanghebbendenorgaan in de gelegenheid advies uit te brengen over elk voorgenomen besluit over het crisisplan. Jaarlijks wordt bekeken of het financieel crisisplan geüpdatet dient te worden.

9.1 Communicatie in geval van een crisissituatie

Ten aanzien van communicatie in een crisissituatie geldt het volgende:

- Indien communicatie in geval van een crisissituatie gewenst/noodzakelijk is, valt dit onder de reguliere communicatieactiviteiten zoals opgenomen in het communicatieplan.
- Indien dit wenselijk is, wordt op de openbare website aandacht besteed aan genomen of te nemen crisismaatregelen. Deze informatie is beschikbaar voor iedere bezoeker van de website en daarmee voor iedere betrokkene en geïnteresseerde.

Het bestuur kan in een crisissituatie diverse maatregelen treffen. Als hiervoor wordt gekozen wordt over deze maatregelen als volgt gecommuniceerd:

Over aanpassingen van het beleggingsbeleid door het bestuur wordt verantwoording afgelegd aan het belanghebbendenorgaan.

- In geval van communicatie rondom het in rekening brengen van herstellpremies of een bijstorting om korten van aanspraken en uitkeringen te voorkomen, zal het bestuur actief de werkgever vooraf informeren, waarbij de wettelijke eisen in acht worden genomen.
- In geval van communicatie rondom het korten van aanspraken en uitkeringen zal het bestuur actief de (Gewezen) Deelnemers, gewezen partners, Pensioengerechtigden en Werkgever vooraf informeren, waarbij de wettelijke eisen in acht worden genomen. In geval van een besluit tot korten van aanspraken en uitkeringen door het bestuur wordt goedkeuring gevraagd aan het belanghebbendenorgaan.
- Met betrekking tot de toeslagenstaffel (indexatie) voor Pensioengerechtigden en Gewezen Deelnemers wordt al regulier gecommuniceerd volgens de voorschriften en via de website. Inzake toeslagverlening wordt verantwoording afgelegd aan het belanghebbendenorgaan.

Bijlage A: Uitgangspunten berekeningen

De berekeningen in dit crisisplan zijn gebaseerd op de situatie ultimo september 2022. Dat betekent dat het vermogen, de voorziening, de strategische beleggingsmix en de RTS ultimo september 2022 zijn gehanteerd. Er is uitgegaan van het deelnemersbestand ultimo 2021, waarbij de kasstromen zodanig zijn geschaald dat de voorziening ultimo september 2022 resulteert. Voor de hoogte van de premie in het eerste jaar is aangesloten bij de verwachte premie 2023. De kritische dekkingsgraden worden bepaald door aanpassing van het vermogen.

Bijlage B: Dekkingsgraadsjabloon vanuit kritische dekkingsgraden

In onderstaande tabellen zijn de dekkingsgraadsjablonen weergegeven die horen bij de kritische dekkingsgraden zoals opgenomen in hoofdstuk 4. Uit de eerste tabel blijkt dat de beleidsdekkingsgraad na 10 jaar gelijk is aan de vereiste dekkingsgraad van 118,2% indien wordt gestart met een dekkingsgraad gelijk aan de kritische dekkingsgraad van 98,7%. Uit de tweede tabel blijkt dat de actuele dekkingsgraad na 5 jaar gelijk is aan de minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,0% indien wordt gestart met een dekkingsgraad gelijk aan de kritische dekkingsgraad van 95,8%.

Tabel B.1 Dekkingsgraadsjabloon kritische dekkingsgraad behorende bij vereiste dekkingsgraad

Jaar	BDG primo	DG primo	Premie	Uitkering	Indexatie	RTS	Overrendement	Overig	DG ultimo	BDG ultimo
	%	%	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	%	%
1		98,7%	0,1%	-0,1%	0,0%	0,0%	1,8%	0,1%	100,6%	99,7%
2	99,7%	100,6%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	102,2%	101,4%
3	101,4%	102,2%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	104,0%	103,1%
4	103,1%	104,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	1,6%	0,1%	105,9%	105,0%
5	105,0%	105,9%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	107,8%	106,9%
6	106,9%	107,8%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	109,8%	108,8%
7	108,8%	109,8%	0,0%	0,5%	0,0%	0,0%	1,6%	0,1%	112,0%	110,9%
8	110,9%	112,0%	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	114,4%	113,2%
9	113,2%	114,4%	0,0%	0,8%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	116,9%	115,7%
10	115,7%	116,9%	0,0%	0,9%	0,0%	0,0%	1,7%	0,0%	119,5%	118,2%

Tabel B.2 Dekkingsgraadsjabloon kritische dekkingsgraad behorende bij minimaal vereiste dekkingsgraad

Jaar	BDG primo	DG primo	Premie	Uitkering	Indexatie	RTS	Overrendement	Overig	DG ultimo	BDG ultimo
	%	%	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	%	%
1		95,8%	0,1%	-0,2%	0,0%	0,0%	1,7%	0,1%	97,5%	96,7%
2	96,7%	97,5%	0,1%	-0,1%	0,0%	0,0%	1,4%	0,1%	99,0%	98,3%
3	98,3%	99,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	100,6%	99,8%
4	99,8%	100,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%	0,1%	102,3%	101,5%
5	101,5%	102,3%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	1,5%	0,1%	104,0%	103,2%
6	103,2%	104,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	105,8%	104,9%
7	104,9%	105,8%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	107,7%	106,8%
8	106,8%	107,7%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	1,6%	0,1%	109,8%	108,8%
9	108,8%	109,8%	0,0%	0,6%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	112,0%	110,9%
10	110,9%	112,0%	0,0%	0,7%	0,0%	0,0%	1,6%	0,0%	114,3%	113,2%

Een bijstorting is van toepassing als zowel de beleidsdekkingsgraad als de actuele dekkingsgraad onder de minimaal vereiste dekkingsgraad liggen. Een korting is alleen van toepassing als zowel de beleidsdekkingsgraad als de actuele dekkingsgraad na 5 jaar onder de minimaal vereiste dekkingsgraad liggen.